

Innledning

Helsenæringen er løftet frem som en av Norges potensielt viktigste fremtidige eksportnæringer, med legemiddelindustrien som en særlig viktig del av satsningen. En sterk helsenæring i Norge er også løftet frem som et bidrag til å nå helsepolitiske mål. Regjeringens Veikart for helsenæringen har store ambisjoner og viser viktigheten av en politikk som legger til rette for lønnsom vekst i norsk helsenæring.

Næringen er kunnskapsintensiv, forskningsdrevet og globalt konkurranseutsatt. Investeringer i forskning, kliniske studier og produksjon er i høy grad mobile og påvirkes direkte av nasjonale rammevilkår.

Dette handler både om å sikre utvikling av en bærekraftig offentlig sektor og et vekstkraftig næringsliv, men i legemiddelindustrien handler dette også særlig om sikkerhet og beredskap. I en usikker verdenspolitikk, kan det være særlig viktig å sikre industriens insentiver i Norge.

De politiske tiltakene som er nødvendige for å lykkes med dette handler både om den generelle skattepolitikken, der næringen har felles interesser med andre næringer, og om sektorspesifikke virkemidler. LMI vil overfor skattekommisjonen løfte frem noen mer spesifikke grep som er viktige for å bygge en sterk helsenæring.

LMI representerer hele legemiddelindustrien i Norge. Våre 67 medlemsbedrifter er både nasjonale produksjonsbedrifter, bioteknologiselskaper og internasjonal legemiddelindustri.

1. Den internasjonale konkurransen om å tiltrekke seg investeringer i legemiddelproduksjon, -forskning og -utvikling er hard. Når andre land innretter politikken sin med særlige vilkår for å gjøre seg attraktive, risikerer Norge å miste viktige investeringer om vi ikke er villige til tilsvarende virkemiddelbruk.
2. Som en svært forsknings- og kunnskapsintensiv næring, er det viktig at skattesystemet legger særlig til rette for at det er lønnsomt å investere i næringsdrevet FoU. Her er det behov for skattemessige insentiver som er særlig tilpasset bransjens behov, om vi skal være et land med et godt økosystem for bioteknologisk innovasjon og næringsutvikling.
3. Et forutsigbart skattesystem som muliggjør vekst og skalering er særlig viktig for innovative bioteknologiselskaper, med ambisjoner om internasjonal satsning. Det samme gjelder behovet for å styrke tilgang på risikokapital. Vi håper at også vår nærings behov her anerkjennes, sammen med andre vekstbransjer.
4. Skattesystemet er et viktig næringspolitisk virkemiddel, som må ta innover seg at når vi skal nå mål om strategisk autonomi, beredskap og robuste verdikjeder, kan vi være

avhengig av å legge til rette for nasjonal produksjon og næringsvirksomhet, også der det i dag er velfungerende internasjonale markeder.

Disse fire prinsippene er de viktigste generelle punktene for LMI å formidle til kommisjonens arbeid. Under følger en mer detaljert oversikt over våre skattepolitiske posisjoner.

-o-

Utviklingen i Europa viser en tydelig dreining mot mer aktive og målrettede skatteinsentiver for å tiltrekke investeringer¹. Norge må tilpasse seg denne utviklingen for å opprettholde konkurransekraft.

Norge trenger et skattesystem som stimulerer investeringer i forskning og kliniske studier, tiltrekker og beholder legemiddelproduksjon, fremmer bærekraftige løsninger, styrker kapitaltilgang til oppstarts- og vekstselskaper og som sikrer at verdiskaping og immaterielle rettigheter forblir i Norge.

Flere europeiske land har allerede iverksatt slike tiltak.

Prioriterte forslag (med europeiske eksempler)

1 Innfør refunderbare skattekreditter for forskning og kliniske studier

Dagens virkemidler er ikke tilstrekkelige i konkurransen om globale FoU-investeringer.

LMI anbefaler:

- å innføre refunderbare skattekreditter for FoU
- særskilte, forsterkede insentiver for kliniske studier
- utvidelse og styrking av SkatteFUNN
- bedre tilpasset skattesystem for gründere av start-ups (f.eks. opsjoner)
- ekspert-skatt (f.eks. 10 – 15 % for spesiell ekspertise man ikke enkelt kan finne i Norge eller for kortvarige opphold 9 – 12 måneder)

Europeiske eksempler:

- Flere europeiske land tilbyr generøse FoU-skatteinsentiver for å tiltrekke investeringer²
- Irland og Frankrike har omfattende skattefradrag og kredittordninger som aktivt brukes for å tiltrekke kliniske studier
- Danmark har ekspert-skatt i tre

2 Etabler skatteinsentiver for legemiddelproduksjon i Norge

Europa styrker nå egen produksjonskapasitet av hensyn til beredskap og strategisk autonomi.

¹ [Clean Industrial Deal policy](#)

² [R&D tax incentives | OECD](#)

LMI anbefaler:

- akselererte avskrivninger for produksjonsanlegg, noe som er viktig for å avlaste risikoen ved investeringer. Det fordrer ett system for skattefradrag av avskrivning av investeringer.
- investeringsfradrag for produksjon av kritiske legemidler, ref. EU-liste over kritiske legemidler
- særskilte insentiver for etablering og utvidelse/forbedring (mer automasjon) av produksjon i Norge
- faste lave kostnader for 'utilities' (strøm, vann, avfall, osv.)

Europeiske eksempler:

- Flere EU-land bruker kombinasjoner av skatteinsentiver og subsidier for å tiltrekke industri gjennom aktiv industripolitikk³
- Sentral- og Øst-Europa har særlig brukt skattefordeler for å tiltrekke farmasøytisk produksjon

3 Innfør grønne skatteinsentiver for farmasøytisk industri

Legemiddelindustrien står overfor betydelige krav til utslippsreduksjon og bærekraft.

LMI anbefaler:

- skattekreditter for utslippsreducerende tiltak
- insentiver for sirkulære løsninger og miljøvennlig produksjon

Europeiske eksempler:

- EU anbefaler eksplisitt bruk av skatteinsentiver for å akselerere grønn industriell omstilling.⁴
- flere medlemsland kobler nå skattefordeler til bærekrafts investeringer i industrien

4 Forbedre beskatningen av immaterielle rettigheter (IP)

Verdiskapingen i legemiddelindustrien er i stor grad knyttet til immaterielle eiendeler.

LMI anbefaler:

- innføring av en konkurransedyktig "patent box"-ordning⁵
- tiltak som gjør det attraktivt å lokalisere IP og hovedkontorfunksjoner i Norge

Europeiske eksempler:

³ European Commission (2025). Tax incentives to support Clean Industrial Deal.

https://www.ey.com/en_gl/technical/tax-alerts/eu-commission-recommends-tax-incentives-to-support-clean-industrial-deal

⁴ EFPIA (2024). Environmental sustainability statement. <https://www.efpia.eu/news-events/the-efpia-view/statements-press-releases/clear-steps-toward-a-greener-future-pharmaceutical-sector-s-environmental-sustainability-statement/>

⁵ [Patent box - Wikipedia](#)

- Minst 13 EU-land har innført såkalte “patent box”-regimer ⁶
- Belgia tilbyr effektiv skattesats ned mot ca. 3,75 % på IP-inntekter
- Nederland, Irland og Luxembourg har tilsvarende ordninger
- I Storbritannia beskattes patentinntekter med ca. 10 % mot ordinær sats på 25 %⁷

Disse virkemidlene brukes aktivt for å tiltrekke og beholde kunnskapsintensiv industri.

5 Styrk kapitaltilgangen til norsk helseindustri

Tilgang på risikokapital er en sentral flaskehals for utvikling av norske life science-selskaper.

LMI anbefaler:

- skatteinsentiver for investeringer i oppstarts- og vekstselskaper
- forbedrede opsjonsordninger
- tiltak som mobiliserer privat kapital

Europeiske eksempler:

- Storbritannia (EIS/SEIS) og Frankrike har målrettede skatteinsentiver for investeringer i innovative selskaper ⁸
- Slike ordninger brukes aktivt for å bygge sterke biotech-økosystemer

Forutsigbarhet og internasjonal konkurransekraft

Forutsigbare rammevilkår er avgjørende for langsiktige investeringer.

LMI understreker behovet for stabile og langsiktige skatteregler samt bedre harmonisering med relevante EU- og OECD-land.

Europa preges av økende skattekonkurranse om kunnskapsintensiv industri, særlig gjennom FoU-insentiver, IP-regimer og målrettede skattelettelser. For Norge, som et lite og åpent marked, er det avgjørende å tilby konkurransedyktige og forutsigbare rammevilkår.

Konklusjon

Legemiddelindustrien representerer en betydelig mulighet for Norge i overgangen til en mer kunnskapsbasert økonomi.

⁶ Tax Foundation (2023). Patent Box Regimes in Europe. <https://taxfoundation.org/data/all/eu/patent-box-regimes-europe-2023/>

⁷ [Patent box tax incentives for pharmaceutical innovation - DrugPatentWatch – Transform Data into Market Domination](#)

⁸ HM Government UK. Enterprise Investment Scheme (EIS). <https://www.gov.uk/eis>

Erfaringer fra Europa viser tydelig at målrettede skatteinsentiver har effekt. Land konkurrerer aktivt om investeringer, og kapital, kompetanse og immateriell verdiskaping lokaliseres der rammevilkårene er mest attraktive.

Norge må derfor i større grad bruke skattesystemet som et strategisk virkemiddel i næringspolitikken. Uten dette risikerer vi at investeringer og verdiskaping flyttes ut.

LMI stiller gjerne til videre dialog om hvordan skattesystemet kan bidra til å styrke norsk helseindustri.

Med vennlig hilsen

Fredrik Wang Gierløff
Viseadministrerende direktør

Monica Larsen
Seniorrådgiver